लोपाशङ्कया कारणान्तरेणानुग्रह उपपद्यते नेह्यानुष्ठेयस्य । अपरे तु दर्शनाच्चेत्यमुं हेतुमग्निहोत्रादिषु सर्वेषु योजयन्ति यतः सर्वत्र श्रूयते (१२. ३. ५. ३-४.) कथमेषामग्निहोत्रमनन्तरितं भवतीति व्रतेनेति ब्रूयादिति कथमेषां पौर्णमासꣳ हविरित्यादि कथमेषां सोमोऽनन्तरितो भवतीत्यन्तम् (१०.) यतः सर्वत्र कारणान्तरेणानुग्रहो दृश्यते ॥ एवं सिद्धान्तमुक्त्वान्तरा पूर्वपक्षमाह ·

नोत्सर्गयोगात् ॥१६॥ चातुर्मास्येषु न याथाकामीति यदुक्तम् तन्न किं तु तत्रापि याथाकाम्यमेव न नित्यत्वम् · कुतः उत्सर्गयोगात् यतश्चातुर्मास्यानामुत्सर्गयोगोऽस्ति · उत्सर्गेण योगः सम्बन्धः उत्सर्गयोगः इति नूत्सृजमानस्येति (२. ६. ३. १२.) । यदि हि चातुर्मास्यानि नित्यानि भवेयुस्तदा उत्सर्गयोगो न स्यात् अस्ति च अतोऽत्रापि याथाकाम्यमेव न नित्यत्वमित्येवं पूर्वपक्षितऽउक्तमेव सिद्धान्तं दृढयति ·

स्यात्त्रिꣳशद्वत् ॥१७॥ चातुर्मास्यानां नित्यत्वेऽप्युत्सर्गयोगः स्याद्भवेत् किंवत् त्रिंशद्वत् यथा दर्शपूर्णमासयोस्त्रिंशद्वर्षानन्तरमुत्सर्गः श्रुतोऽस्ति नित्यत्वं च तयोरसंदिग्धं विद्यतऽएव । तथा हि यद्दर्शपूर्णमासाभ्यां यजतऽइति प्रकृत्यैतदुच्यते तस्मादु त्रिꣳशतमेव वर्षाणि यजेतेति (११. १. २. १३.) । एवमत्रापि वचनादुत्सर्गयोगोऽपि वैकल्पिको भविष्यति नित्यत्वं च तस्माच्चातुर्मास्यानामपि नित्यत्वमत एवापि न याथाकाम्यमिति सिद्धम् । अथवा एवं योजना · उत्सर्गयोगे सत्यपि चातुर्मास्यानां नित्यत्वं स्यात् त्रिंशद्वत् यथा दर्शपूर्णमासयोस्त्रिंशद्वर्षानन्तरमुत्सर्गयोगे सत्यपि नित्यत्वमविप्रतिपन्नं विद्यते एवमिहापीति · अपि च यद्यवश्यं कर्तव्यं तन्नित्यमित्युच्यते ॥ ॥ अथेदं विचार्यते · द्विप्रकारं कर्म नित्यं काम्यं च · तत्र नित्यं प्रकृत्येदं विचार्यते · किं सर्वाङ्गोपेतं कर्तव्यम् उत यावत्त्यङ्गानि कर्तुं शक्नोति तावद्भिरङ्गैरुपेतमिति । किं तावत्प्राप्तम् सर्वाङ्गोपेतमेव कर्तव्यमिति कुतः भावनांशस्य कथंभावस्य सर्वैरङ्गैः परिपूरणेन सर्वाङ्गोपेतस्यैव प्रधानस्य फलवत्त्वात् अन्यथा अङ्गाम्नानस्य वैयर्थ्यापत्तेः · तस्मात्सर्वाङ्गोपेतमेव कर्तव्यमित्येवं प्राप्तऽआह ·

विगुणे फलनिर्वृत्तिरङ्गप्रधानभेदात् ॥१८॥ नित्ये कर्मणि अग्निहोत्र-